

Revista de revistes

Media and Communication

Lisboa: Cogitatio Press
Volum 8, part 2 (2020)
ISSN: 2183-2439

Youth Digital Participation: Opportunities, Challenges, Contexts, and What's at Stake

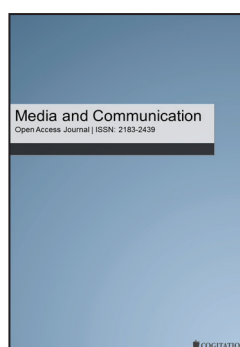
El vuitè volum de *Media and Communication* inclou un apartatntrat en la participació juvenil en l'àmbit digital. S'hi estudia l'efecte de la pandèmia de la COVID-19 en els usos de les pantalles d'aquest segment de població en camps com l'educació en línia, la formació de la identitat o la participació política.

El primer article, de Vissenberg i Haenens, estudia la capacitat de resiliència en línia dels infants davant dels potencials riscos de la xarxa i es basa en dades de l'estudi *EU Kids Online*. Seguidament, Reinikainen, Kari i Luoma-aho estudien la interacció entre les noves generacions i les organitzacions i marques mitjançant les xarxes socials. La conclusió de la recerca és que les organitzacions amb capacitat d'escolta tenen millors nivells de confiança entre la generació Z.

A "Following Politicians on Social Media", Marquart, Ohme i Möller argumenten que el fet de seguir actors polítics a les xarxes socials incrementa la possibilitat de participar en campanyes, però que les amistats i els seguidors són el focus principal de les xarxes polítiques en línia.

La revista es completa amb un article sobre la influència de les audiències globals de Twitter en l'expansió de les protestes escolars contra el canvi climàtic i amb una recerca al voltant dels condicionants i pressions dels estudiants de periodisme a l'hora de publicar contingut en línia.

Disponible [aquí](#).



Participations: Journal of Audience & Reception Studies

Newcastle: Northumbria University
Volum 17, Número 1 (2020)
ISSN 1749-8716

Participations

Journal of Audience & Reception Studies

El volum 17 de *Participations* gira al voltant del concepte d'*engagement*. Rosenbaum i Bouvier dirigeixen la part temàtica d'aquesta publicació, i indaguen en les relacions entre les xarxes socials i la protesta a "Twitter, social movements and the logic of connective action: Activism in the 21st century". Les autores parteixen del concepte d'*acció connectada* (*connective action*) per assenyalar les claus de com es relacionen grups d'usuaris de Twitter per generar canvis i com es construeixen narratives a partir d'aquestes interaccions. També apunten alguns aspectes problemàtics de l'activisme tuitaire.

En la mateixa línia, Walker presenta una historiografia de l'ús de Twitter en una campanya digital pels drets de les persones amb diversitat funcional. Parisi, Comunello i Amico analitzen com Twitter va esdevenir una eina de gestió d'emergències i de voluntariat digital en les inundacions de l'illa de Sardenya l'any 2013. A "Evaluating hashtag activism: Examining the theoretical challenges and opportunities of #BlackLivesMatter", Zulli es distancia de la resta d'aportacions senyalant els límits de l'activisme en línia i argumenta que l'apropiació de les lluites es facilita amb l'ús d'aquestes eines. El tancament, redactat per Bouvier, repassa les connexions entre els treballs presentats i reflexiona sobre si l'activisme en línia és realment activisme.

Disponible [aquí](#).

RAE-IC

Santiago de Compostel·la: Universidade de Santiago de Compostela - Grupo Novos Medios.
Vol. 7, núm. 13, febrer 2020.
ISSN 2341-2690.



El focus de recerca d'aquest número de RAE-IC són les audiències crítiques i la tendència creixent a la participació activa en el sistema mediàtic. La publicació pretén reflexionar sobre el paper canviant de les audiències en relació amb els valors democràtics, els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) o la justícia social i ecològica.

El quadern central acull una recerca de Ramon-Vegas i Mauri-Ríos encarada a la recuperació del prestigi del periodisme davant l'opinió pública. El treball assenyalava tres pilars per millorar la responsabilitat dels mitjans i la qualitat informativa: la transparència informativa, l'autoregulació i la participació del públic. També repassa instruments clàssics i innovadors per al retiment de comptes i examina dotze eines per facilitar la participació, així com la percepció que té la ciutadania d'aquests mecanismes.

D'altra banda, Marques Gonçalves presenta una discussió sobre el comportament de la població gitana com a audiència, i para atenció en si el seu paper és crític i actiu o no. Mitjançant 20 entrevistes semiestructurades amb membres de la comunitat gitana, es presenten les reflexions d'aquesta comunitat sobre la seva representació als mitjans de comunicació d'Espanya, i es destaca la capacitat crítica del poble gitano davant dels mitjans tradicionals i els entorns digitals.

La revista inclou també les aportacions de dues signatures convidades provinents de Llatinoamèrica. Sáez Baeza recull els resultats de l'experiència dels Consejos de la Sociedad Civil (COSOC). Els COSOC eren una eina consultiva de participació ciutadana sobre polítiques de telecomunicacions posada en pràctica pel govern xilè abans de l'esclat social de 2019. D'altra banda, Cogo i Ledur Alles publiquen una recerca sobre l'ús de les TIC que fan les migrants haitianes al Brasil i sobre com aquest ús es veu condicionat pel gènere i com aquesta realitat es tradueix en experiències d'activisme.

Disponible [aquí](#).

IC. Revista Científica de la Información y la Comunicación

Sevilla: Universidad de Sevilla. Secretariado de Publicaciones
Núm. 16. (2019)
ISSN: 2173-1071

L'edició número 16 de la revista IC reflexiona sobre el comportament polític i institucional de les generacions natives digitals sota el títol de *Movimientos conectados: abordajes tecnopolíticos*. La revista pretén aportar complexitat i matisos al debat sobre la incidència d'internet en la democràcia i s'allunya de les posicions deterministes de *tecnoutopistes* i *tecnopessimistes*.

En l'apartat "Claves", la investigadora Rovira Sanch defensa que, rere cada onada de potència comunicativa de moviments d'alliberament a través de les TIC, s'ha registrat una tendència a la ingerència corporativa i de control. L'autora defensa que cal posar el focus en els mitjans i les finalitats dels usos tecnològics.

L'article de Sampedro Blanco, Nos Aldás i Farné transporta el debat sobre comunicació digital i transformació social al marc de la política estatal espanyola. Identifiquen l'enviament massiu d'SMS contra la versió oficial de l'atemptat d'Atocha del 2004 com el punt d'inici d'una esfera pública digital que ha transformat el sistema bipartidista espanyol.

Orbegozo Terradillos, Morales i Grass, i Larrondo Ureta presenten un cas d'estudi de la conversa a Twitter al voltant del judici de La Manada. Els investigadors es fixen en la relació entre el moviment feminista i el poder judicial i proven de diferenciar la indignació espontània de l'estratègica.

La creació d'un bot que servia com a eina d'anàlisi de l'agenda informativa és el tema central de l'estudi de Magallón Rosa, Paniagua Rojano i Chacón Peinado. S'identifiquen els debats i la jornada de votació com a moments en què s'acceleraven els fenòmens de verificació en una campanya electoral.

La revista també conté una anàlisi comparativa de Fenoll i Hassler sobre l'estil comunicatiu a Facebook entre partits populistes d'Espanya i Alemanya. Conclouen que la ideologia marca un fet diferencial. La publicació també incorpora articles sobre el potencial polític dels mems, la capacitat predictiva de l'*engagement* en resultats electorals o la percepció dels periodistes de la deontologia com a eina contra les notícies falses.

Disponible [aquí](#).



Revista CIDOB d'Afers Internacionals

Barcelona: Barcelona Centre for International Affairs
 Núm. 124, abril de 2020
 ISSN: 1133-6595



Revista CIDOB d'Afers Internacionals dedica aquest número a la desinformació i la seva relació amb el poder. Els coordinadors del monogràfic, Innerarity i Colomina, destaquen que el context de pandèmia ha accelerat un ecosistema digital que afegeix complexitat a la necessitat del debat democràtic, amb un augment de la fragmentació i una

pèrdua d'influència dels intermediaris de la informació.

El número s'obre amb una reflexió, també d'Innerarity i Colomina, sobre la veritat en les democràcies algorítmiques. Es qüestiona com afecta al sistema democràtic que el debat públic tingui lloc en espais tecnològics de propietat privada i encaren el desafiament de governar uns entorns guiats per la datificació.

El text de García Morales es fixa en els límits de la mentida en relació amb la llibertat d'expressió i d'informació. Concretament, s'exposa si la mentida té cabuda legítima en el debat públic democràtic partint de la perspectiva de la Constitució espanyola i del Conveni europeu de drets humans.

A "Inteligencia artificial y periodismo: una herramienta contra la desinformación", els professors Manfredi Sánchez i Ufarte Ruiz analitzen les possibilitats i l'impacte d'aquesta eina amb una revisió de literatura científica des de tres perspectives: l'econòmica, l'ètica i la periodística.

Destaca també l'article de Cervi dedicat a l'ús que el líder de l'extrema dreta italiana Matteo Salvini fa de Facebook. La investigació conclou, després d'una anàlisi digital, audiovisual i semàntica, que Salvini combina les característiques típiques del populisme amb una adaptació perfecta al potencial de les xarxes socials.

Per acabar, a "Migrantes que se autoproclaman autoridades discursivas: ¿Qué pasa en Venezuela?", Huertas Bailén i Peres-Neto analitzen la comunicació transnacional a través d'influencers que són també persones migrades. En concret, s'analitza el material publicat a YouTube sobre l'autoproclamació com a president per part de Juan Guaidó.

Disponible [aquí](#).

El Profesional de la Información

Sevilla: Secretariado de Recursos Audiovisuales y Nuevas Tecnologías, Universidad de Sevilla.
 ISSN: 1133-8482. ISSN digital: 2171-7966.



Arran de la crisi de la COVID-19, la revista *El Profesional de la Información* ha accelerat els temps d'avaluació i publicació de diversos articles que reflexionen sobre l'impacte de la pandèmia. Aquí se'n destaquen alguns dels últims textos publicats.

L'investigador Casero-Ripollés estudia les dinàmiques de consum informatiu durant la pandèmia per avaluar-ne les implicacions en la transformació del sistema mediàtic i en la democràcia. L'autor utilitza les dades d'enquestes de l'American Trends Panel del Pew Research Center i es fixa en la credibilitat atorgada per la ciutadania als mitjans i la seva capacitat per detectar notícies falses. Com a resultat, s'identifica un ressorgiment dels mitjans tradicionals, especialment de la televisió, i la reconexió a les notícies de la part de la societat més aliena a l'actualitat.

El focus d'investigació de Salaverría et al. és la desinformació durant el confinament. A partir d'una anàlisi de contingut de 292 bulos detectats per les plataformes de verificació, s'estudien les característiques formals i de contingut més freqüents, i es detecta que la circulació de desinformació partia especialment de xarxes socials tancades com WhatsApp. Temàticament, destaquen els alts nivells d'informació falsa sobre ciència i sobre aspectes polítics i governamentals. Arran d'aquest fet, es repassen les contribucions teòriques sobre els bulos i s'arriba a una definició d'aquest terme, així com a una classificació —broma, exageració, descontextualització i engany— i a una proposta de diagrama de gravetat dels bulos.

A "Comunicación y crisis del coronavirus en España. Primeras lecciones", Costa-Sánchez i López-García revisen la bibliografia de referència en crisis anteriors de salut pública en contraposició a la comunicació institucional i mediàtica del nou coronavirus. Destaquen la generació de por per l'absència d'una fase d'anunci previ i el canvi bruscat cap a l'etapa

d'explosió de la crisi. Tanmateix, el format de portaveu adoptat reuneix les recomanacions en comunicació de crisi. Les dades numèriques són valorades com el recurs informatiu més valuós i s'identifiquen mostres d'alarmisme i sensacionalisme en el tractament periodístic.

L'article de Roderó analitza la capacitat d'adaptació de la ràdio a situacions de crisi sobre la base de la crisi sanitària de 2020. A partir d'una enquesta a 560 oients de ràdio durant el confinament, assenyala un augment en hores de consum, en diversitat de programes i emissores i en credibilitat. Es conclou que la ràdio ressorgeix com a mitjà protagonista, repetint una tendència històrica en altres situacions de crisi a l'Estat espanyol, com el 23-F.

Destaca també l'article signat pels membres del grup d'investigació DIGILAB, dirigit per Pere Masip, dedicat a l'estudi dels canvis en el consum informatiu del confinament, així com a la percepció ciutadana de la cobertura mediàtica de la crisi. Els resultats indiquen que la ciutadania s'ha informat amb més freqüència, però mantenint una actitud crítica amb els biaixos editorials, sensacionalistes i alarmistes dels mitjans de comunicació.

Disponible [aquí](#).